

כי תצא חכ"ד שיחה ג'

מחלוקת הרמב"ם והרא"ש האם כלאים דחרישה מה"ת הוא רק בטמאה עם טהורה.

בענין הציווי (כב, י) "לא תחרוש בשור וחמור יחדיו" סובר הרמב"ם שהאיסור מדאורייתא הוא דוקא בטמאה עם טהורה, והרא"ש סובר שהאיסור מדאורייתא הוא גם בטמאה עם טמאה וטהורה עם טהורה. וי"ל שסברת המחלוקת הוא (דהנה, אף שחולקים בפירוש המשנה, י"ל שהחילוק בסברא מביא לחילוק בפירוש המשנה), שלהרא"ש כלאים דחרישה הוא חלק מכלאים דהרבעה ("דרך כל עובד אדמתו להביא צמדו ברפת אחת וירכיב אותן" - לשון הרמב"ן), ולכן האיסור דחרישה הוא גם בטהורה עם טהורה ע"ד איסור דהרבעה. משא"כ הרמב"ם סובר שאיסור כלאים דהרבעה הוא מפני שהחיבור דשני המינים הוא חיבור בתכלית ועד שנעשה הולדה דמין חדש, ולכן האיסור הוא בכל אופן, משא"כ בכלאים דחרישה שהחיבור הוא בענין שמחוץ להם, וא"כ האיסור הוא רק בשני מינים שהפכים בענין שמחוץ להם - אכילת האדם - טהורה עם טמאה.

והביאור בפנימיות הענינים: ישנם שני ביאורים בדא"ח בטעם ציווי "לא תחרוש בשור וחמור יחדיו". (א) להרחיק קליפת החמור שלא תקבל מבחי' הקדושה, וזה מתאים לשיטת הרמב"ם שהאיסור הוא רק בטהורה עם טמאה. ו(ב) שלא לערבב שור - בחי' הגבורה - וחמור - בחי' חסד, וזה מתאים לשיטת הרא"ש שהאיסור הוא גם בשני מינים טהורים.

ועפ"ז יומתק עוד ענין, דהנה, מובן שתוספת אור דקדושה יכולה לעשות שלום בין שני הפכים, ולכן כלאים מותרים בציצית ובבגדי כהונה.